

R.Pakso problema gali grįžti į Konstitucinį Teismą

Nušalintojo prezidento Rolando Pakso byla ateityje gali grįžti į Konstitucinį Teismą (KT). Teisininkų teigimu, Konstitucinis Teismas galėtų pateikti savo 2004 metų kovo mėnesio išvados, kuria nustatė, kad tuometinis prezidentas R.Paksas trimis atvejais šiurkščiai pažeidė Konstituciją, išaiškinimą.

Dėl tokio išaiškinimo į Konstitucinį Teismą (KT) galėtų kreiptis prezidentas, Seimo pirmininkas, Seimas ar Vyriausybė, teisingumo ministras, generalinis prokuroras, Aukščiausiojo Teismo pirmininkas.

Pats Konstitucinis Teismas taip pat galėtų peržiūrėti savo išvadą atsiradus naujoms aplinkybėms. KT atstovė spaudai Ramunė Sakalauskaitė BNS penktadienį teigė, kad "toks klausimas šiuo metu nėra svarstomas".

Buvęs Konstitucinio Teismo teisėjas konstitucinės teisės profesorius Egidijus Jarašiūnas teigė, jog naujų aplinkybių po praėjusių metų gruodį paskelbto Aukščiausiojo Teismo sprendimo nėra.

Konstitucinis Teismas prieš apkaltą teiktoje savo išvadoje 2004-ųjų kovo pabaigoje nustatė, kad tuometinis prezidentas R.Paksas Konstituciją šiurkščiai pažeidė trimis atvejais: kai suteikė pilietybę dosniausiam savo finansiniam rėmėjui Rusijos piliečiui Jurijui Borisovui, neužtikrino valstybės paslapties apsaugos ir sąmoningai leido J.Borisovui suprasti, kad dėl jo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą ir vykdo jo pokalbių telefonu kontrolę, taip pat kai davė nurodymus savo patarėjui Visvaldui Račkauskui pasinaudojant tarnybine padėtimi siekti per teisėsaugos institucijas paveikti bendrovės "Žemaitijos keliai" vadovų ir akcininkų sprendimus dėl akcijų perleidimo R.Paksui artimiems asmenims.

Už šiuos šiurkščius Konstitucijos pažeidimus ir priesaikos sulaužymą R.Paksas 2004 m. balandį per parlamentinę apkaltą buvo pašalintas iš prezidento posto ir neteko teisės eiti valstybinių pareigų, susijusių su priesaikos davimu.

Tačiau Aukščiausiasis Teismas (AT) gruodžio pabaigoje išteisino R.Paksą dėl valstybės paslapties atskleidimo J.Borisovui. Toks AT sprendimas paskatino R.Pakso ir jo rėmėjų pareiškimus siekti apkaltos rezultatų panaikinimo.

Teisininkai pripažįsta, jog po minėto AT sprendimo susidarė dviprasmiška situacija, kurią ypač nelengva išaiškinti plačiajai visuomenei. Jų nuomone, šiuo atveju savą neginčijamą išaiškinimą vėl galėtų pateikti Konstitucinis Teismas.

E.Jarašiūno teigimu, pirmiausia pačių teismų interesas būtų kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Baudžiamojo proceso kodekso (BPK), kuriuo remdamasis AT išnagrino R.Pakso bylą, kai kurių nuostatų atitikimo Konstitucijai.

"Konstitucinis Teismas galėtų išaiškinti konstitucingumą tų BPK normas, kurias R.Pakso byloje taikė AT. Toks kreipimasis galėtų būti dėl daugelio BPK nuostatų - dėl motyvų skelbimo atidėjimo, dėl kasacinio ir apeliacinio proceso, dėl įrodymų baudžiamajame procese ir kitų", - penktadienį BNS sakė E.Jarašiūnas.

Pasak teisininko, šiuo atveju į KT galėtų kreiptis ir Seimo narių grupė arba Vyriausybė, tačiau "idealu būtų, jei teisėjai patys imtųsi iniciatyvos". "Teismui pirmiausia turėtų rūpėti, ar jo taikomas instrumentas nekelia abejonių, nes tai yra pasitikėjimo klausimas", - teigė E.Jarašiūnas.

Teisininkų teigimu, Aukščiausiasis Teismas taip pat galėtų peržiūrėti savąjį sprendimą R.Pakso byloje, remdamasis BPK nurodytais pagrindais. Ir jei šiuo atveju kiltų abejonių dėl BPK kai kurių nuostatų atitikimo Konstitucijai, AT galėtų kreiptis į KT išaiškinimo.

Teisininkai R.Pakso užmačias grįžti į Prezidentūrą vadina nepagrįstomis, nes AT sprendimas nepanaikino apkaltos rezultatų ir konstitucinės eksprezidento atsakomybės už Konstitucijos pažeidimus ir priesaikos sulaužymą. R.Paksas, KT išaiškinimu, niekada nebegalės eiti valstybinių pareigų, susijusių su priesaikos davimu.

2006 01 06

BNS, DELFI